

med at vi lever længere, bruger vi mindre tid på arbejdsmarkedet.

I de sidste 20 år er den del af livet, vi primært anvender på arbejdsmarkedet, faldet med omkring 2½ år, mens den del af livet, hvor vi er på pension, er vokset med 2½ år. Hvis den udvikling fortsætter, bliver der altså flere og flere, som vil trække på det offentlige, og færre og færre til at betale skat. Det siger sig selv, at det ikke hænger sammen. Vi bliver nødt til gradvis at udsætte det tidspunkt, hvor vi normalt trækker os tilbage fra arbejdslivet.

Til december præsenterer Velfærdskommissionen sin endelige rapport med forslag til reformer af vores velfærdssamfund. Jeg vil ikke foregribe Velfærdskommissionens forslag, men et centralt tema bliver spørgsmålet om tilbage-trækning fra arbejdsmarkedet.

I begyndelsen af det nye år kommer regeringen med sit udspil til reform. Vi vil indbyde alle Folketingets partier til forhandlinger, og sigtet er en bred politisk aftale og lovgivning i 2006. Med den sunde danske økonomi har vi muligheden for at gennemføre de nødvendige ændringer gradvis over en længere årrække, så den enkelte dansker i god tid kan nå at indrette sig på de nye forhold. Forandring vil gå hånd i hånd med tryghed.

Jeg tror også, at tiden er kommet til at se med friske øjne på, hvordan vi i det hele taget har indrettet vores samfund og vores hverdag. Vi må spørge os selv, om virksomheder og arbejdsmarked, offentlige institutioner og lovgivning helt har fulgt med udviklingen i det moderne arbejdsliv og familieliv.

Lad mig tage et konkret eksempel. Mange familier oplever en fortravlet og stresset hverdag, og samtidig snakker økonomerne om, at vi skal arbejde mere – og ikke mindre – for at finansiere velfærd i fremtiden.

Hvordan hænger det sammen? Der er måske brug for mere fleksibilitet, for forskelle i livsstil og livsfaser betyder, at vi har forskellige behov og forskellige forventninger til samfundet.

For nogle er fleksible arbejdstider det store ønske, for andre kan hjemmearbejdspladser være en hjælp, og for atter andre kan åbningstiderne i butikker og i offentlige institutioner være det afgørende. Det er en stor opgave, som berører alle dele af det danske samfund, og det kan blive nødvendigt at gøre op med gamle systemer og forældet vanetænkning.

Regeringen vil nu forberede reformer. Vi starter med at kortlægge og analysere, hvilke krav

det moderne familieliv og det moderne arbejdsliv stiller til et mere fleksibelt samfund i fremtiden. Vi vil derfor nedsætte en bredt sammensat kommission, og kommissionens arbejde skal munde ud i konkrete anbefalinger til, hvordan vi kan indrette samfundet, så det tager mere hensyn til det enkelte menneskes og den enkelte families situation og behov, for det er nemlig den måde, denne regering arbejder på. Regeringen ønsker et samfund, der ikke blot er effektivt og produktivt, men også fleksibelt og rummeligt.

Kl. 12.30

Straks efter valget i 2001 tog regeringen fat på at gennemføre en fast og fair udlændingepolitik. Det har resulteret i et markant fald i tilstrømningen af flygtninge og indvandrere, og det gør, at vi nu har skabt forudsætningerne for en effektiv og positiv integration af vore nye medborgere.

Det er et centralt mål for regeringen, at flere nye danskere får uddannelse og arbejde. Uddannelse og arbejde er den bedste vej til at blive integreret i det danske samfund. Regeringen har derfor blandt meget andet styrket danskundervisningen for så vel tosprogede børn som deres forældre, og vi har gjort det mere attraktivt for indvandrere at få et arbejde.

Senest indgik regeringen i juni et ambitiøst integrationsforlig med Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne. Der er desværre stadig alt for mange unge nye danskere, der ikke får en uddannelse. Med forliget får alle unge relevante uddannelses tilbud, der passer til deres forudsætninger og kvalifikationer.

For praktisk orienterede unge vil vi indføre en ny mesterlære, en ny måde at gennemføre en erhvervsuddannelse på. Vi øger indsatsen for at skaffe praktikpladser ved at belønne virksomheder og erhvervsskoler, der skaber ekstra pladser. Vi vil belønne kommuner, der er gode til at få nye danskere i arbejde.

Hvis man vil have økonomisk hjælp, så skal man gøre en aktiv indsats for at få et arbejde. Som samfund har vi pligt til, at rammerne for at blive integreret er til stede. Men den enkelte udlænding, der kommer til landet, har også et ansvar. Indvandrere skal også vise vilje til at blive integreret.

Vi har derfor besluttet, at alle udlændinge, som får opholdstilladelse i Danmark, skal skrive under på en kontrakt – en kontrakt om, at de vil lære dansk, at de vil gøre en indsats for at komme i arbejde, at de vil respektere samfundets